

ÅRSPLAN FOR BARNEHAGEÅRET 2022-2024

ASKELODDEN BARNEHAGE BORG AS - FÆRDERSGATE

VELKOMMEN TIL ASKELADDEN BARNEHAGE BORG AS – FÆRDESGATE BARNEHAGEÅRET 2023-2024

«Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.» (Rammeplanen s. 7)

Årsplanen er et arbeidsredskap vi bruker for å planlegge, dokumentere og vurdere det pedagogiske arbeidet. Gjennom årsplanen får også kommunen og andre samarbeidspartnere informasjon om vårt pedagogiske arbeid. Det er spennende å følge barna i deres utvikling og vi er ydmyke for den tilliten dere foresatte gir oss. Det er viktig for oss at barna har en utviklende og spennende barnehagehverdag, at den er lærerik og trygg. Vi ønsker å være med å forme trygge barn som opplever mestring, respekt, forståelse og trygghet. Vi ønsker å være den beste barnehagen for ditt barn og for deg som foresatt. Barnehageloven og Rammeplan for barnehagen er våre retningslinjer og det vi arbeider etter. Vi er en liten barnehage, og vårt mål er å ha et godt foreldresamarbeid. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven og i Rammeplanen og skal alltid ha barnets beste som mål.

«Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.» (Rammeplanen s.29) Samarbeidet skal foregå på både individnivå og gruppenivå gjennom foreldresamtaler, foreldremøter, foreldrenes arbeidsutvalg og samarbeidsutvalget. Dere skal være helt trygge på at barnet deres får omsorg, blir sett, respektert, og at de får delta i et fellesskap som gjør dem godt.

Personalet i MIGRAS jobber kontinuerlig med kompetanseheving. Vi arbeider for at barn og personal skal ha gode dager og godt miljø. Både pedagogene og assistentene er jevnlig på kurs og foredrag for å øke kunnskap og sikre videre utvikling.

PLANLEGGINGS-DAGER

§8 i barnehagens vedtekter sier: «Hvert barn med barnehageplass skal ha minst 4 hele ferieuker i løpet av barnehageåret + 5 dager fri på grunn av planleggingsdager».

Barnehagens planleggingsdager er essensielle arenaer der hele personalgruppen er samlet. Planleggingsdagene i MIGRAS brukes til faglig utvikling. Med faglig utvikling mener vi blant annet kompetanseheving i form av kurs, IGP arbeid- individuell, gruppe og plenum, praktisk arbeid, plan og vurderingsarbeid.

Planleggingsdager for barnehageåret 2023/2024:

14. august 2023
15. august 2023
24. november 2023
08. mars 2024
10. mai 2024

Lykke til med lesingen – vi gleder oss til et nytt og spennende år!

LIKESTILLING OG LIKEVERD

1. januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Den nye loven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag.

Hva er nytt i loven?

Barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan alle barna har det.
Alle ansatte har en plikt til å gripe inn, hvis et barn ikke har det bra.
Barnehagen må undersøke, og sette inn tiltak hvis et barn ikke har det bra.
Alle som jobber i barnehagen skal melde fra til styrer, hvis de får mistanke om et barn ikke har det trygt og godt.
Barnehagen må lage en skriftlig plan, hvis et barn ikke har det bra i barnehagen.
Barnehageeier har ansvar for at barnehagene følger reglene, og må legge til rette for at barnehagen oppfyller kravene i loven.

Dere kan lese mer om dette:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>

Vi i Færdersgate er opptatt av at alle skal ha like rettigheter og muligheter uavhengig av bakgrunn. Vi skal gi barna like muligheter til å bli selvstendig ut i fra barnas behov. I rammeplanen (2017, s.10) står det «Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn». Hos oss er alle barna like mye verdt og har rett på vår omsorg og respekt.

BARNEHAGELOVEN §46 OPPLYSNINGSPLIKT TIL BARNEVERN

Denne loven sier at alle ansatte har meldeplikt til barnevernet hvis de tror at et barn er utsatt for omsorgssvikt, vold/ overgrep eller ved annen alvorlig bekymring.

I Askeladden barnehage observerer vi barna i hverdagen i forskjellige situasjoner. Ser personalet at det er aktuelt med bekymringsmelding til barnevernet, er det en dialog med foreldrene/foresatte før vi sender bekymringsmeldingen. Dette gjelder ikke om det er mistanke om seksuelle overgrep, vold og kjønnslemlestelse, da blir foreldrene ikke informert.

KONTAKTINFORMASJON

ASKELOADDEN BARNEHAGE BORG AS

Besøksadresse administrasjon: Storgata 29, 1723 Sarpsborg.

Postadresse: Postboks 118, 1701 Sarpsborg.

Adresse barnehagen:

Færdersgate 33, 1707 Sarpsborg

Tlf: 69 15 16 41

Åpningstider: 06.45 – 17.00

Åpningstider turnus: 05.30 – 23.00

Småttroll 0-3 år:

Mail: faerdersgate2@migras.no

Huldrene 3-6 år:

Mail: faerdersgate@migras.no

PERSONALET I FÆRDERSGATE

Avd. Småttroll

Jobber det en pedagogisk leder,
en barnehagelærer og tre
assistenter.

Avd. Huldrene

Jobber det en pedagogisk leder,
en barnehagelærer og to
assistenter.

Styrer

Caroline Berg

Tlf: 69 16 10 55

Mail: fb1@migras.no

Daglig leder

Margaret Hestø

Tlf: 69 16 10 55

Mail: migras@migras.no

Eier

Camah Holding AS

VI ER EN TURNUSBARNEHAGE

Askeladden Barnehage - Færdersgate har vært en turnusbarnehage siden høsten 1996 og er den eneste barnehagen i Sarpsborg og en av få i landet som tilbyr turnusplass. Åpningstidene for turnusavdelingen tilbys innenfor klokken 05.30-23.00, og tidene for hvordan foresatte skal benytte turnusplassen må leveres inn til personalet 2 uker før den aktuelle datoen. Disse listene henger i garderoben. Det er også mulig å levere inn en fast turnusliste. Det er en maksimumstid for hvor lenge barnet kan være i barnehagen og den tiden er 10 timer og 15 minutter pr. dag.

Hva innebærer det å ha barn på turnusavdeling?

- At barnet får et likeverdig pedagogisk barnehagetilbud uavhengig av om barnet er der på dagtid eller på kveldstid.
- At barnet får være med på aktiviteter på ettermiddag/kveldstid.
- At barnehagen er tilrettelagt med soverom og tv-rom hvor barnet kan se barne-tv før leggetid.
- At vi følger barnets rutiner i forhold til leggetider og kveldsstell.
- At vi legger vekt på en hjemlig atmosfære.
- At dersom barnet er ny hos oss, er det en i personalgruppa som du/dere og barnet føler seg trygg på som er på jobb den morgenen eller kvelden barnet benytter plassen.
- At hele personalgruppa følger en fast turnusliste. Det betyr at du/dere og barnet ditt blir godt kjent med alle som jobber hos oss på avdeling Småtroll og Huldrene.
- At barn som har turnusplass får mer tid i mindre grupper, sammen med en voksen.
- At vi tilbyr middag og kveldsmat. Som på dagavdeling har vi fokus på et sunt kosthold hvor maten blir laget fra bunnen av.

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.»
(Rammeplanen s.7)

Vi mener at vi har verdens viktigste jobb, hvor vi får være med å forme fremtidens samfunnsborgere. Barnehagen er med på å legge grunnlaget for gode vaner og holdninger som barna tar med seg videre i livet.

MILJØBARNEHAGE

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.»

Vi er en Grønt Flagg-barnehage, sertifisert av Foundation for Environmental Education, (FEE). Vi lager årlige miljøhandlingsplaner som vi følger i vårt miljøarbeid og som danner grunnlag for ny sertifisering. Formålet med Grønt Flagg er å sikre bærekraftig utvikling gjennom miljøopplæring. Å være sertifisert som Grønt Flagg-barnehage innebærer flere ting for oss i personalet, for barnegruppen, for avdelingen, og for dere foresatte. Det vi vil påpeke som det viktigste er å være gode rollemodeller. Ved å jobbe i en miljøbarnehage lærer vi stadig noe nytt. Et eksempel er om det vi daglig gjør i barnehagen: Å kildesortere. Det er ikke alltid like lett å vite hvor alt skal kastes, og hvis vi er usikre må vi sjekke det ut sammen med barna før vi kaster det. Da bruker vi lpad eller pc og søker det opp. Vi har en helhetlig og kontinuerlig miljøtenkning i barnehagen som gjør at vi blir mer miljøbevisst selv, både hjemme og i barnehagen.

Miljø er et hovedfokus med ulike temaer og dette er en del av MIGRAS sitt verdigrunnlag. Et av målene våre er å redusere bruken av plast med 10% innen 2022. Mer om disse målene kan du lese i vår virksomhetsplan på s.13. At ditt barn går i en miljøbarnehage gjør at barnet i løpet av tiden i barnehagen tilegner seg kunnskap og får gode vaner. Dette vil barnet og samfunnet nyte godt av. For deg som foresatt betyr det at du må være nysgjerrig sammen med barnet ditt og tilegne deg kunnskap om miljø og bærekraftig utvikling. På denne måten kan du være et godt forbilde for barnet ditt.

Maten vi spiser er satt sammen etter helsedirektorates kostholdssirkel. Vi handler lokalt og så langt som mulig prøver vi å ta hensyn til at alt skal baseres på en bærekraftig utvikling, rene råvarer med minst mulig tilsetningsstoffer.

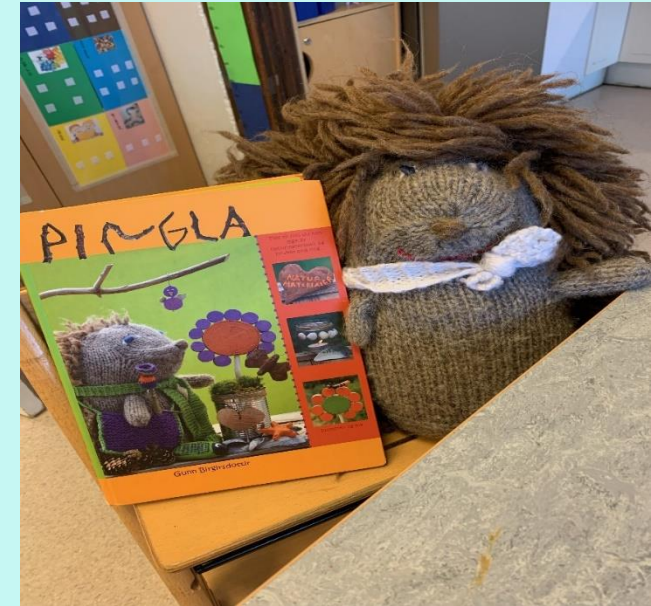
MILJØPINNSVINET PINGLA

Pingla er et pinnsvin som bor på alle avdelingene i MIGRAS. Hver avdeling har sin egen Pingla som lærer oss om naturen, gjenbruk og miljøarbeid. Pingla her i Færdersgate kommer helt fra Island og brukte en hel sommer på å gå hit til oss. Pingla liker å delta i samlinger, være med oss på tur og er veldig stolt av boken sin, som inspirerer oss til aktiviteter knyttet til miljø og bruk av gjenbruks- og naturmateriale.

Dette er noe av det vi gjør vi i vår miljøbarnehage:

- Vi bruker miljøpinnsvinet Pingla i vårt arbeid for å lære barna om miljøbevissthet.
- Vi veier plast og matavfall for å kunne redusere svinn.
- Vi kaster matavfall i en kompostbinge og bruker jorden til å dyrke egne grønnsaker og vekster.
- Hvert barn har et eget gjenbruksnett som brukes til å frakte tøy/skittentøy til og fra barnehagen.
- Vi bruker minst mulig engangsartikler.
- Vi bruker gjenbruksmateriale i formingsaktiviteter.
- Vi har en miljøstasjon på hver avdeling hvor vi kildesorterer avfall.
- Vi jobber alltid for finne nye måter å redusere avfall.
- Vi skal tenke miljøvennlige produkter i alt vi handler inn.
- Vi bruker gjenbruksnett når vi handler.
- Vi slår av lys i rom vi ikke bruker.
- Vi plukker søppel når vi er på tur.

Barnehageåret 2022/2023 har Færdersgate resirkulert .... kg plast og kompostert ..... kg matavfall.

RELIGIONSNØYTRAL BARNEHAGE

I barnehageloven § 1a kan eier av private barnehager bestemme i vedtektene at verdiene i loven ikke skal forankres i den kristne og humanetiske arv og tradisjon. Våre barnehager har gjort en særskilt bestemmelse ut fra denne paragrafen, noe som vil si at vi er nøytrale i forhold til religioner og livssyn. Våre verdier har ikke en religiøs eller livssynsmessig forankring.

Vi er en religionsnøytral barnehage og dette innebærer at vi markerer tradisjoner og begivenheter uten å vektlegge det religiøse innholdet. Vi legger vekt på at markeringene skal inkludere alle, uavhengig av religiøs eller livssynsmessig tilhørighet. Vi formidler og snakker om ulike religioner og høytider sammen med barna på en kunnskapsbasert måte der de ulike religionene og livssynene presenteres på en likeverdig måte. Vi vektlegger norske tradisjoner, uten religiøst innhold. Det vil si at vi prater og undrer oss sammen med barna, uten å forkynne. Slik kan alle delta uavhengig av kulturell og/eller religiøs bakgrunn. Som foresatte vil dere bli invitert til noen av disse markeringene.

ANSVAR OG ROLLER

«Barnehageeieren og alle som arbeider i barnehagen, skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse. Rammeplanens øvrige kapitler inneholder plikter for barnehagens personale og omfatter alle som arbeider i barnehagen.» (Rammeplanen 2017 s. 15)

I barnehagen vår har vi ulike grupperinger slik som eier/daglig leder, styrer, pedagogisk leder, førskolelærer/barnehagelærer og assistent;

Barnehageeier har et overordnet ansvar for å drive barnehagen etter gjeldende lover og regler.

Styrer er ansvarlig for det pedagogiske arbeidet, for personal og for de administrative oppgavene.

Pedagogisk leder er ansvarlig for å sette i gang, lede og følge opp det pedagogiske arbeidet.

Barnehageeier, styrer, pedagogisk leder og det øvrige personalet er ansvarlige for å holde seg faglig oppdatert, være gode rollemodeller, delta aktivt med refleksjon og arbeide for utvikling i takt med samfunnet.

Vi jobber aktivt med lederutvikling gjennom hele barnehageåret. Alle ansatte har gjennomført eget kursprogram som fokuserer på medarbeiderens oppgaver og ansvar. Dette har blant annet ført til økt fokus på struktur og organisering, tydeligere kommunikasjon og dokumentasjon, større ansvarsbevissthet og at tilbakemeldinger er «ferskvare».

BARN OG SEKSUALITET

«Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Barna oppdager og utforsker sin egen seksualitet, kjønnsidentitet og seksuelle identitet og stiller spørsmål relatert til kropp, kjønn og reproduksjon allerede fra 3–4-årsalder. Kunnskap om kropp, følelser og relasjoner er viktige forutsetninger for at barnet utvikler mestringskompetanse for egen helse og legger grunnlaget for en helsefremmende livsstil og valg senere i livet.» (Snakk om det! Strategi for seksuell helse, 2017-2022, s.14, Helse- og omsorgsdepartementet)

Folkehelseinstituttets forskning viser at «økte kunnskaper om forebygging av seksuelle overgrep gir bedre ferdigheter i å forebygge seksuelle overgrep.» (Forskning om effekt av opplærings- og informasjonstiltak om vold og seksuelle overgrep for barn og unge, 2017, FHI.)

I Askeladden barnehage snakker vi med barna og undrer oss sammen med barna, om temaer knyttet til blant annet kroppen, følelser, grensesetting og barns rettigheter. Vi vil fremover ha mer fokus på temaet barn og seksualitet. Dette gjør vi som et ledd i blant annet å forebygge og avdekke seksuelle overgrep. Temaet skal være en viktig og naturlig del av barnehagehverdagen.

DIGITAL PRAKSIS

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn» (Rammeplan 2017 s. 44).

Vi jobber bevisst med på forskjellen mellom konsum- og produksjons-apper, og vi har fått kurs i ulike produksjons-apper som blant annet Book Creator, Drawing Pad og Kidspiration. Med disse appene kan barna lage presentasjoner med bilder og lyder, de kan lage tegneserier, tegne, male, og lage tankekart hvor de kan legge inn bilder, tekst, tall og mye mer. Dette er apper som barna vil kjenne igjen når de begynner på skolen. I tillegg har vi kamera, PC, bildeskjermer m.m. som vi også tar i bruk. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktivt tilstede sammen med barna. Personalet skal utøve digital dømmekraft og bruke verktøyene med omhu og ikke som dominerende arbeidsmetode.

MAT OG HELSE

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.» (Rammeplanen 2017 s. 49)

I vår barnehage serverer vi alle måltider og vi fokuserer på sunn kost laget fra bunnen av med gode råvarer. Noen av råvarene vi bruker i matlagingen er ulike typer krydder, friske urter og varierte grønnsaker etter sesong. Dette brukes som en smakstilsetning for å utvikle barnas smakssanser. Barna skal være delaktige i matlagingen. Vi har blitt med i matjungelen barnehagen. Dette er et verktøy som viser hvordan du kan arbeide med mat og måltidsglede i barnehagen. Vi fokuserer også på kortreist mat, og det å handle lokalt. Brødet vi serverer i barnehagen kommer fra et lokalt bakeri og melet kommer fra Holli Mølle. Melet kommer fra et urkorn som dyrkes økologisk på gårder i Østfold og er derfor et sunnere alternativ.

Barna er med å dyrke grønnsaker i barnehagen, og til dette bruker vi jord vi blant annet har fått fra matavfallet i egen kompostbinge. I løpet av en dag i barnehagen får barna frokost, lunsj og lettmidt. Ved måltidene tilbyr vi et stort utvalg av sunt og godt pålegg og retter som inneholder kjøtt, fisk, grønnsaker og meieriprodukter. Vi er en «5 om dagen» -barnehage og det innebærer at vi har stort fokus på å servere frukt og grønnsaker til alle måltider. Ved bursdags- og andre markeringer har vi egen meny hvor barna kan velge mellom blant annet fruktfat, smoothies eller grove vafler. Vi ønsker å bidra til å redusere kunstige søtningsstoffer og sukkerinntak og heller fokusere på det som er gode råvarer uten noe særlig tilsetningsstoffer.

BEVEGELSE

Gode vaner knyttet til fysisk aktivitet tar form allerede i tidlig alder og kan vare livet ut. Vi er opptatt av at barna tilegner seg disse egenskapene og vi går blant annet ukentlige turer i nærmiljøet og til gymsal. Der utøver vi grovmotoriske aktiviteter som f.eks. hinderløyper og Minirøris. Vi har egne barnehagebiler som vi blant annet bruker når vi skal til Sandtangen Gård. Vi arrangerer flere ulike aktiviteter i løpet av barnehageåret, som f.eks. egen 17. mai-markering i sentrum, idrettsdag og egen avslutningstur for Blekkspruten. Vi har et flott uteområde med varierte lekemuligheter for alle barna. Turene og aktivitetene vi gjennomfører hver uke er svært viktig for barns fin- og grovmotoriske utvikling. Fra og med høsten 2022 skal vi være med på «Barnehagepuls» som er et prosjekt i regi av fysioterapeutene i Sarpsborg kommune. Her skal vi blant annet sette fokus på fysisk aktivitet og avspenning. 🌻

LEK OG LÆRING

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.» (Rammeplanen 2017 s. 20)

I vår barnehage fremmer vi lekens egenverdi ved å tilrettelegge for lek på barnas premisser. Mellom de planlagte aktivitetene i hverdagen blir det lagt til rette for frilek, dette gjøres ved at personalet blant annet tilpasser de ulike rommene i barnehagen i ulike lekesoner slik at de er organisert for å inspirere til lek. Av erfaring ser vi at dette fører til variert og god lek, og at barna leker på tvers av alder. Det er gjennom leken barn bearbeider opplevelser og inntrykk de har opplevd eller har hørt om. Gjennom leken trener barna på blant annet språk, kommunikasjon, problemløsning, empati, fantasi og å samhandle med andre barn. Leken er derfor veldig viktig for barns læring og utvikling.

VÅR DEFINISJON AV LEK OG LEKENS BETYDNING

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen.» (Rammeplanen 2017 s. 20)

«Lek er frivillig, avgrenset i tid og rom, regelstyrt, sitt eget mål, gledes -og spenningsfylt, og gir en opplevelse som er annerledes enn det vanlige livet.» (Huizinga, 1955).

Lek er en aktivitet tilsynelatende uten et umiddelbart formål utover leken i seg selv. Lek kan utføres alene eller sammen med andre og spiller en viktig rolle i læring og utvikling. Barn uttrykker seg gjennom lek, det må ses som en nødvendighet og bli respektert deretter. Den beste metoden for læring er gjennom lek. Her utvikles sansemotorikk, språktilegnelse, holdninger, praktiske – og sosiale ferdigheter. Vi kan derfor si at den aller viktigste aktiviteten for barn er lek.

I vår barnehage tilrettelegger vi for leken ved å blant annet:

- Tilpasse for ulike lekesoner.
- Tilpasse for lekegrupper.
- Tilpasse for barns medvirkning.
- Tilpasse for aktiviteter og læring gjennom frilek og styrte lekegrupper.
- Gi barna tid og rom for den gode, dype leken.
- Legge ut «spor» for å skape interesse for ulik lek og prosjekter.
- Veilede og støtte barna.
- Planlegge dagen med lek både inne og ute.
- At personalet er bevisste på sin rolle og deltagelse i leken.

VURDERING AV FJORÅRETS ARBEID

Gjennom året barnehageåret 2022/2023 har vi blant annet jobbet med «Kropp, bevegelse, mat og helse».

Vi jobber ut i fra rammeplanen som formidler om kropp, bevegelse mat og helse slik. *«Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser».*

Vi har hatt stort fokus på «matjungelen» hvor det er stor variasjon av sunn mat som vi lager fra bunn av. «Matjungelen er et gratis aktivitetsprogram for barnehagene der barna kan utforske en jungel av mat og oppleve matglede i fellesskap». Dette sitatet er hentet ut ifra matjungelen sin nettside. Vi i barnehagen er opptatt av å sette sammen ulike retter som inneholder både, kjøtt, fisk og grønnsaker slik at barna får i seg rikelig med ulike vitaminer, men også for å lære barna viktigheten med å spise variert kost. Barna er ofte med på prosessen og på den måten skaper det spennende samtaler om hvor maten kommer fra, hvorfor de ser og smaker forskjellig. Gjennom å ha med barna på det vi gjør så danner vi et inkluderende miljø hvor vi lærer, erfarer og deler våre tanker og ideer med hverandre. Gjennom gode samtaler lærer barna flere ord og ved å ha noe visuelt som vi kan knytte ordene til lærer barna hva de ulike begrepene er.

Måltidet er et stort fokus i barnehagen. Barna opplever smaks glede og mestring ved å smake på noe nytt som for mange oppleves som skummelt. Barna sammenligner maten, viser og forteller hva de liker og ikke liker. De danner et fellesskap hvor maten er i fokus fordi alle barn har erfaringer med mat som blir et utgangspunkt for en samtale. Det er ikke bare språket som trenes på, men også de motoriske ferdighetene. Fra å bruke hender til å bruke bestikk trener barna på finmotoriske ferdigheter som er vanskelig å mestre. Det krever trening og tålmodighet. Gjennom å vise, og la barna selv få utforske og løse det på sin måte bygger vi opp under mestringsfølelsen til barna. Det er viktig å la de få feile, få kjenne på frustrasjon og deretter veilede og hjelpe. På denne måten lærer barna å bli selvstendige.

VURDERING AV FJORÅRETS ARBEID forts.

For noen barn kan måltidet være utfordrende fordi skepsisen til mat er så stor at barna velger å la være å spise. Dette er utfordringer som vi jobber med hver dag. På matjungelen sine nettsider kommer de med noen tips for å gi barn mer matmot, de formidler blant annet *«for å få bukt med kresenheten, må vi altså gå i gang med å øve. Øve på å ha mot til å smake, selvfølgelig. Men også på å lukte, se, ta på – ja, til og med høre. For når vi spiser og drikker, bruker vi faktisk alle sansene våre. Så når vi skal jobbe med å fremme barnas matmot, må de få lov til å bruke alle sansene sine. De må rett og slett få lov til å leke med maten»*. Barn blir kjent med omverdenen ved bruk av sine sanser, spesielt de yngste. Det krever mye mot til å smake på nye retter, og derfor må vi også introdusere samme matrett gjentatte ganger før barna begynner å smake. Gjennom samarbeid med foresatte tilrettelegger vi og sørger for at alle barn får i seg nok mat i løpet av dagen da dette er viktig for barns utvikling.

«Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse». (Rammeplanen, 2017). Vi er veldig heldig som har vår egen grønnsakshage. I grønnsakshagen har vi tilgang på råvarer som barna er med på å plante og se at det vokser og gror. I fjor plantet vi blant annet, gulrøtter og markjordbær og tomater. Her lærer barna utviklingen fra da vi putter frøet nedi bakken til at det vokser slik at vi senere kan spise det. Barna får en forståelse for hvordan naturen fungerer, og hvor viktig det er at vi lærer barna hvordan vi skal ta vare på naturen.

PROSJEKTARBEID

«Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser, og barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egne og andres læring.» (Rammeplanen 2017 s. 22)

Prosjektarbeid handler om å ha fokus på å inkludere og anerkjenne barnas kompetanse og sørge for at drivkraften kommer fra deres engasjement og interesser. I et prosjektarbeid fordyper vi oss i et tema og det handler om å la barna vise vei. Prosjektarbeid er mindre voksenstyrt og har få fastsatte konkrete mål for hva det skal inneholde på forhånd, dette fordi prosjektet skal leve naturlig i hverdagen og drives videre av barnas interesser og engasjement. Vi ønsker å fokusere på leken og at den skal ha en stor plass i prosjektarbeidet. Vi kan legge ut «spor» til barna for å skape interesse og engasjement for prosjektet inn i hverdagsleken. Vi kan også ha andre pedagogiske verktøy som f. eks. bøker og lydbøker tilgjengelig på avdelingen slik at barna kan se på bilder/høre fortellinger og ta med seg dette inn i leken.

PROSJEKT LEK

Årsprosjekt for barnehageåret 2022-2024 vil være lek og spesielt fokus på sang- og regellek. Vi skal hente frem igjen og børste støv av de sang- og regellekene vi selv hadde da vi var små slik at de ikke blir glemt og kanskje vi lærer oss noen leker fra andre kulturer. Sang- og regellek er noe alle barn kan ta del i uavhengig av språkferdigheter. De lærer sosiale spilleregler, som f.eks det å vente på tur og de er fysisk aktive. Når vi jobber med et slikt prosjekt skal vi sammen med barna være delaktige. Vi skal hjelpe barna til å lære seg ulike regellek de kan ta med i uteleken. Vi skal lære oss ulike sang- og regellexer. Sangleker stimulerer både den fysiske og kognitive utviklingen hos barn samtidig som det er noe som fanger barna. Det er viktig at vi er med på å skape et engasjement hos barna. Vi må ta hensyn til alder og modenhet og tilpasse leken til den aldersgruppen vi har representert på avdelingen. Vi vil dokumentere progresjonen i prosjektet gjennom blant annet månedspost, bildefremviser og på avdelingen.

LEKESOLEN

Når du henter barnet i barnehagen og spør barnet hva han/hun har gjort, svarer de ofte: *«Jeg har bare lekt»*
Men det barnet ditt faktisk har gjort mens de har lekt er:

Gjort erfaring med ulike leketyper

Vært en del av fellesskapet

Vært et barn

Ledet og blitt ledet

Brukt sansene

Vist omsorg

Bygget selvfølelse

Vært kreativ

Øvd på motorikk

Blitt utfordret

Opplevd samhold

Vært nysgjerrig

Gitt av seg selv

Brukt fantasien

Tatt initiativ

Smurt sin egen mat

Øvd på selvstendighet

Utviklet seg emosjonelt og intellektuelt

Lært om egen identitet og egne grenser

Bearbeidet erfaringer og opplevelser

Tatt ansvar

*«Jeg har bare
lekt i dag»*

Lyttet til andre

Kjent på mestringsfølelsen

Øvd på å gi og ta

Øvd på tålmodighet

Opplevd latter og glede

Samarbeidet

Opplevd empati

Opplevd vennskap

Øvd på konsentrasjon

Bygget selvtillit

Øvd på å kommunisere

Lært om regler og normer

Lyttet til andre

Opplevd motgang og små tap

Opplevd livsglede og humor

Opplevd samspill mellom barn- barn og
voksne- barn

Vært med på å skape hverdagsmagi

Øvd på nye ord og uttrykk

August 2023

Plandag 14. og 15.august
Barnehagen er stengt

Oppstart nytt barnehageår
16.august

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
31		1. Sommeraktiviteter	2. Sommeraktiviteter	3. Sommeraktiviteter	4. Sommeraktiviteter
32	7. Sommeraktiviteter	8. Sommeraktiviteter	9. Sommeraktiviteter	10. Sommeraktiviteter	11. Sommeraktiviteter
33	14. Plandag Barnehagen er stengt	15. Plandag Barnehagen er stengt	16. Oppstart nytt barnehageår	17. Tilvenning	18. Tilvenning
34	21. Tilvenning	22. Tilvenning	23. Tilvenning	24. Tilvenning	25. Tilvenning
35	28. Tilvenning	29. Tilvenning	30. Tilvenning	31. Tilvenning	

OMSORG I BARNEHAGEN

«Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet» RP, s.19, 2017.

For oss betyr omsorg trygghet i alle situasjoner. Vi er opptatt av at omsorg skal være en del av barnas hverdag i barnehagen. Omsorgen skal prege alle situasjoner i barnehagehverdagen og kommer f.eks. til uttrykk når barna leker og lærer, i stellesituasjoner, måltider og påkledning. De voksne skal bry seg og se hvert enkelt barn ut i fra barnets egen situasjon. Vi skal også oppmuntre barna til å gi omsorg for hverandre. Det er viktig for oss at barna blir sett, forstått, respektert og får den hjelp og støtte de har behov for. Barna skal møte tydelige og forutsigbare ansatte som anerkjenner deres følelser.

«Personalet skal møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn» RP, s. 20, 2017

TRYGGHETSSIRKELEN – MED FOKUS PÅ BARNETS BEHOV

«Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller. De skal ivareta relasjoner mellom barna i grupper, mellom barn og personalet og mellom personalet og foreldre.» (Rammeplanen 2017, s 15)

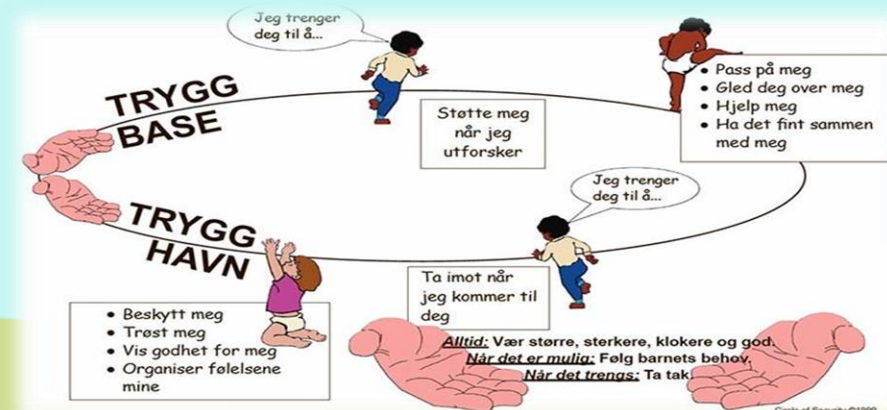
«Tilknytning og utforsking henger sammen og står i et avhengighetsforhold til hverandre. Tilknytning kan forklares ut i fra barnets avhengighet og behov for beskyttelse, mens utforskning kan forklares ut i fra barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden.» (Brantzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015)

Circle of Security (COS), eller trygghetssirkelen som den heter på norsk, er et verktøy vi bruker for å forstå og møte barnas behov. Vi skal i løpet av tiden fremover sette mer fokus på trygghetssirkelen nå som vi skal starte opp med prosjekt lek. Trygghetssirkelen er en visuell sirkel, der den voksne er den trygge og sikre havnen. For å få til dette er det svært viktig at personalet mestrer å etablere gode og trygge relasjoner til barna. Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barna psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling.

Dersom dere ønsker å lese mer om dette finner dere informasjon her:

<http://www.tilknytningspsykologene.no/>

<https://www.circleofsecurityinternational.com/>

September

2023

Uke 38 er det nasjonal brannvernssuke og vi har ekstra fokus på arbeidet med å lære barna om brannvern.

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
35					1. Tilvenning
36	4. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i> 	5. Gymsal / Turdag	6. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	7. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	8. Turdag
37	11. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	12. Gymsal / Turdag	13. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	14. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	15. Turdag
38	18. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i> 	19. Gymsal / Turdag	20. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe 	21. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i> 	22. Turdag
39	25. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	26. Gymsal / Turdag	27. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	28. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	29. Turdag

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER

«Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen.» (Rammeplan 2017, s. 43)

Gjennom prosjektarbeid/temaarbeid og det daglige arbeidet skal personalet ta utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ. Et eksempel på dette er at vi det siste året har arbeidet med «Prosjekt land og nasjonaliteter». Vi har tatt utgangspunkt i landene barna i barnehagen representerer og fokuset har vært på språk, tall, ulike ord og begreper som «Hei» og «Velkommen». Vi har tegnet og fargelagt landenes flagg, lært navn på og sett bilder fra hovedstedene, lært om nasjonaldyret og vi har laget mat fra de ulike landene. Dette har vært noe av det barna har vært interessert i og har ønsket å lære mer om.

Vi bruker nærområdet aktivt i mange av våre aktiviteter og på tur. Vi drar på turer til blant annet biblioteket, Kulås, Glengshølen, gapahukene ved lysløypa, Opsundparken, Landeparken, Sandtangen gård for å ri på ponniene, Bjørneløypa i Fredrikstadmarka og Gamlebyen. Å dra på tur er en arbeidsmåte vi benytter oss mye av i vår barnehage og det gjør at barna får erfaringer med blant annet å ferdes i trafikken, naturopplevelser, bruk av ulike fremkomstmidler og i tillegg kan det gi barna bedre fysisk og psykisk helse.

Vi deler ofte barna i mindre grupper, slik at gruppene tilpasses de ulike behovene i barnegruppa og leken er en av de mest sentrale metodene vi benytter oss av. Gruppene kan være frilek, styrte lekegrupper, språkgrupper, formingsgrupper eller turgrupper og er en arena for utvikling av hele barnet (Henviser til lekesolen).

PROGRESJON

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter». (Rammeplanen 2017, s. 44).

I vår barnehage jobber vi prosjektbasert. Det innebærer at vi blant annet oppdager og følger opp barnas interesser, er opptatt av at alle barn opplever mestringsfølelse, at vi gir barna utfordringer tilpasset deres egne erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter, at vi har et variert innhold av aktiviteter i barnehagen og på turer utenfor barnehagen. Vi er opptatt av å se hele barnet og gjennom blant annet kartlegging, observasjon og foreldresamtaler får vi et helhetlig bilde av barnas progresjon. Progresjonen dokumenterer vi bl.a. gjennom barnehagens språkhefte, foreldresamtaleskjemaer, månedspost som sendes til foresatte, bilder, transponder og gjennom barnas arbeid som dekorerer barnehagen.

Oktober 2023

**VERDENSDAGEN
FOR PSYKISK HELSE**

**Vi markerer verdensdagen
for psykisk helse 10.oktober**

**Vi markerer FN dagen
24.oktober**

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
40	2. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	3. Gymsal / Turdag	4. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	5. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	6. Turdag
41	9. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	10. Verdensdagen for psykisk helse	11. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	12. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	13. Turdag
42	16. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	17. Gymsal / Turdag	18. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	19. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i> 	20. Turdag
43	23. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	24. Vi markerer FN dagen	25. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	26. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	27. Turdag
44	30. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	31. Gymsal / Turdag			

BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barnehageloven § 1 og § 3. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr.1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.» (Rammeplanen 2017 s. 27)

Barns medvirkning er skrevet om i både barnehageloven, rammeplanen og er forankret i FNs barnekonvensjon. Personalet i barnehagen jobber med barnas interesser og deres ønsker er grunnlag for valg av aktiviteter og innhold i hverdagen. Barna får mulighet til å være med å styre hverdagen på den måten at de voksne legger til rette for aktiviteter som de selv har lyst til å drive med. På denne måten vil barnet oppleve egenverd og at deres mening betyr noe og at de får mulighet til å påvirke omgivelsene rundt seg. Hos oss jobber vi aktivt med barns medvirkning og vi tilpasser og tilrettelegger ut fra barnets alder, modenhet og forutsetninger.

På avdelingen for barn mellom 0-3 år er det viktig å se på barnas nonverbale språk, det er via denne språkformen majoriteten av kommunikasjonen mellom barn og voksen foregår. Her bygges mye av barns medvirkning på de voksnes deltakelse, tolkning og observasjon av barna. Gjennom å se på hva barna uttrykker, interesserer seg for, og hvor de befinner seg i rommene, kan vi tilpasse aktivitetene slik at barns medvirkning får en sentral rolle i hverdagen.

På avdelingen for barn mellom 3-6 år kan majoriteten av barna uttrykke sine meninger verbalt. De kan ytre ønsker og meninger om hva de har lyst til å gjøre. Vi er opptatt av hva barna interesserer seg for og hva de liker, og i samtaler med det enkelte barn kan vi finne ut mer om hva de ønsker. Barnas uttrykk og kompetanser blir behandlet som reelle, adekvate innspill til den daglige drift og aktiviteter. På bakgrunn av barnesamtaler og observasjoner legger vi planer for videre aktiviteter, prosjekter og arrangement i barnehagen. Barns medvirkning skal derfor ha en sentral rolle i hverdagen.

November 2023

Plandag 24.november
Barnehagen er stengt

Juleverksted uke 47

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
44			1. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	2. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	3. Tur dag
45	6. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	7. Gymsal / Tur dag	8. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	9. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	10. Tur dag
46	13. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	14. Gymsal / Tur dag	15. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	16. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	17. Tur dag
47	20. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	21. Gymsal / Tur dag	22. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	23. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	24. Plandag Barnehagen er stengt
48	27. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	28. Gymsal / Tur dag	29. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	30. Språk- og prosjektgrupper	

SPRÅK

«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening». «Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.» (Rammeplanen s. 23)

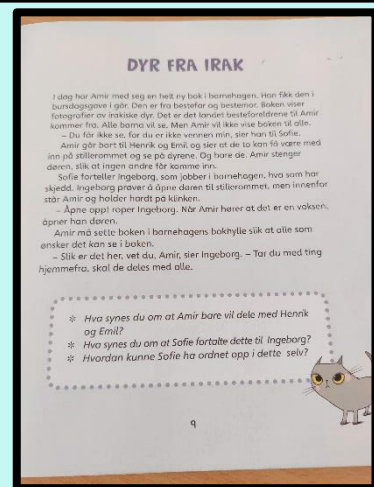
Pedagogene på tvers av MIGRAS-barnehagene har utarbeidet et eget verktøy som sier noe om hvordan vi skal jobbe med språkutvikling i MIGRAS barnehagene. Dette er et språkutviklingshefte vi jobber kontinuerlig med gjennom hele året for å sikre at hvert enkelt barn har en progresjon i språkarbeidet. En av metodene vi bruker i språkarbeidet vårt er «begrepsmodellen», som er en undervisningsmodell som tar utgangspunkt i bruk av bilder knyttet opp mot begreper.

«Småbarnsaldere er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Ved at vi tilrettelegger for et variert og stimulerende språkmiljø i barnehagene våre, bidrar vi til at barna kan delta aktivt i et sosialt og kulturelt fellesskap.» (Språkstimulering i barnehagen)

Vi har en språkveileder i barnehagen som innebærer at en i personalet deltar på språkveiledersamlinger i regi av Sarpsborg Kommune. Her får vi kompetanseheving på hvordan vi skal jobbe aktivt med språket i hverdagssituasjoner med barna som f.eks. ved måltider og påkledning. Personalet er barnas språkmodeller, og vi er bevisste på å bruke språket vårt aktivt med barna. Vi leker med ord, bruker blant annet rim, regler og sang. Personalet deltar i lek sammen med barna og på den måten kan vi fokusere på begreper, uttale og setningsoppbygging på en naturlig måte.

Rammeplanen sier også at samiske barn i barnehagen skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig av hvor i landet de bor. Det betyr at vi i personalet skal ha kjennskap til samisk kultur, og legge til rette for at den skal være en del av barnehagens innhold.

Både barnehagen og foresatte er en stor del av barnas språkutvikling og det er viktig at vi samarbeider om barnas språktrening. For barn som ikke har et norskspråklig hjemmemiljø er språkmiljøet i barnehagen ekstra viktig. Vi i barnehagen må anerkjenne og bygge på kjennskap til barnas morsmål i utviklingen av det norske språket. Forskning viser at det i de fleste tilfeller lærer barn seg språk fortere hvis de lærer morsmål samtidig som 2.språket. Det daglige språkarbeidet vi gjør i barnehagen må vi basere på kunnskap om språklig mestring til enkeltbarn. Vi må støtte og utfordre barnet i aktiviteter som vi vet barnet kan klare å mestre.

Desember 2023

Barnehagen er stengt 1. og 2.
juledag (25. og 26.) og 1.
nyttårsdag (1.jan.).

Tirsdag 2.januar er det
plandag

Vi ønsker dere alle en
hyggelig jul og et godt nytt år!

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
48.					1. JULEGRANTENNING
49.	4. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmhlunsj</i>	5. Gymsal / Turdag	6. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	7. Språk- og prosjektgrupper	8. NISSEFEST <i>Varmhlunsj</i>
50.	11. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmhlunsj</i>	12. Gymsal / Turdag	13. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	14. BARNAS JULEBORD <i>Varmhlunsj</i> 	15. Turdag
51.	18. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmhlunsj</i> :	19. Turdag	20. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	21. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmhlunsj</i>	22. Turdag
52.	25. Barnehagen er stengt	26. Barnehagen er stengt 	27. Frilek i grupper	28. Frilek i grupper 	29. Frilek i grupper

DANNING

«I barnehagen skal barna få delta på beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barn utvikler kritisk, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.» (Rammeplanen s.21)

Danning eller dannelse er et begrep som beskriver formingen av menneskets personlighet, oppførsel og moral. I dannelsingsprosessen legges grunnlaget for barnets utvikling som enkeltindivid, samt deres evne til egenenkning. Gjennom gode dannelsingsprosesser legger barnehagen til rette for barnets evne og plikt til å forme seg selv, men også evnen til å ytre egne meninger og stå opp for seg selv. Barn lærer i lek og de lærer av god omsorg, noe som gjør barnehagen til en arena for kvalitetsfull danning. Barna skal bli møtt av et felleskap der de skal føle seg sett, hørt og anerkjent, og hvor det er rom for åpenhet. De voksne fremmer dette ved å legge merke til, støtte og anerkjenne barnets aktivitet, engasjement, perspektiver og handlinger. I vår barnehage skal barna føle at deres meninger er verdifulle, samtidig som de skal lære å reflektere rundt, akseptere og se verdien i andres meninger.

VENNSKAP, FELLESSKAP OG INKLUDERING

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.» (Rammeplanen s.22)

Sosial kompetanse handler om å omgås andre mennesker og for å oppnå sosial kompetanse kreves det erfaringer og deltakelse i felleskapet. Ved å ha tilhørighet i en gruppe vil barna utvikle trygghet og sosial tilknytning. Sosialiseringsprosessen er en viktig faktor i barnets utvikling. Etablering og opprettholdelse av vennskap er en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling. Barnehagen skal støtte barnas selvfølelse, samtidig som vi skal bidra til at de finner balansen mellom å ivareta sine egne behov og ta hensyn til andres behov. Mobbing tolereres ikke, og sosial tilhørighet er forebyggende mot mobbing.

Vi deler opp barnegruppene daglig, enten som aldersinndelte grupper eller i styrte lekegrupper, basert på hva barna har lyst til å leke med, på et prosjekt eller tema. Ved å dele barna i mindre grupper får vi bedre mulighet til å observere, hjelpe, veilede og oppmuntre det enkelte barn fortløpende i den aktiviteten de holder på med. Ved at den voksne engasjerer seg i barnets lek, hjelper vi barnet til å utvikle og holde på konsentrasjonsevnen og på den måten være med å knytte vennskap og fellesskap. Barna får bedre kvalitet i leken og aktivitetene og det kan være enklere å utfolde og uttrykke seg.

Januar 2024

1. Januar, 1. nyttårsdag,
barnehagen er stengt

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
1	1. Barnehagen er stengt.	2. Gymsal / Turdag	3. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	4. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	5. Turdag
2.	8. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	9. Gymsal / Turdag	10. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	11. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	12. Turdag
3.	15. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	16. Gymsal / Turdag	17. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	18. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	19. Turdag
4.	22. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	23. Gymsal / Turdag	24. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	25. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	26. Turdag
5.	29. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	30. Gymsal / Turdag	31. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe		

TRYGG TRAFIKK

MIGRAS barnehagene er sertifisert som Sarpsborgs første trafikksikre barnehager. Dette innebærer at vi har et økt fokus på trafikkopplæring og trafikksikkerhet. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Fra samfunnets side forventes det at barn fra 5 1/2 års alder skal kunne ferdes på skolevei. Derfor må trafikksikkerhet og trafikkopplæring integreres som en del av barnehagens omsorgs- og opplæringsarbeid. Å ha omsorg for barn innebærer å styrke barns muligheter til å mestre sine omgivelser, og å veilede med tanke på fremtidige situasjoner.

Vi har en trafikkvenn i barnehagen – bilbeltedyret Tarkus. Tarkus er en hånddukke til bruk i barnehagens samlingsstund, men for barna er han et beltedyrt som er opptatt av trafikk. Han lærer oss om hvordan vi skal ferdes trygt i trafikken, om trafikkskilt, sikring av barn i bil, bruk av sykkelhjelm og mye mer.

Vi gjør mye i barnehagen som fremmer barnas trafikkunnskap. Blant annet øver barna på å være ute i trafikken i ung alder. Vi starter på småbarnsavdelingen hvor de yngste barna får gå på tur selv. De holder alltid en voksen i hånda eller i en vogn. De som skal over på stor avdeling får prøve seg på å gå to og to – hånd i hånd. Når vi øver på dette går vi på de minst trafikkerte veiene rundt barnehagen vår. Når barna starter på stor avdeling får de mer ansvar og skal bli mer selvstendige. Etterhvert skal de kunne gå på tur uten en voksen/vogn ved siden av seg. Barna får mer ansvar jo eldre de blir, men de har alltid noen/noe å holde i på tur, ingen går alene. Når vi går ut av barnehagen har vi alltid på refleksvester, både barna og personalet, slik at vi syns godt i trafikken. Vi snakker blant annet om ulike skilt og hva de betyr, ulike lyder, at vi skal bruke sansene våre i trafikken, at bilene ikke ser oss selv om vi ser dem og at vi må bruke fotgjengerfelt å se oss for når vi skal krysse en vei. Dette er verdifull trening for barna som skal bli selvstendige trafikanter etter hvert som de blir eldre og skal begynne på skolen.

Som foresatt i barnehagen forventer vi at du sikrer deg og ditt barn i bil etter gjeldene lover og regler. Vi forventer at dere viser varsomhet i trafikken og rundt barnehagen, og at dere er gode rollemodeller for barna deres.

MIGRAS SINE PONNIER

«Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna opplever og utforsker naturen og naturens mangfold og får kunnskap om dyr og dyreliv.» (Rammeplanen 2017, s 52-53)

Vi er så heldige å ha egne ponnier. Vi bruker MIGRAS bilene for å komme oss til ponniene og vi ser at dette er et veldig populært tilbud hos barna. I stallen får barna blant annet stelle og ri/kjøre vogn med ponniene, oppleve naturen og gårdsbruk samt at de lærer turtaking, samarbeid, å ha respekt for dyrene og vite hvilken tilnærming og plassering vi må ha i nærheten av dyr. Vi bruker alltid sikkerhetsutstyr og vi har en erfaren ansatt som er utdannet innenfor hestefaget som er tilstede sammen med oss voksne og barna.

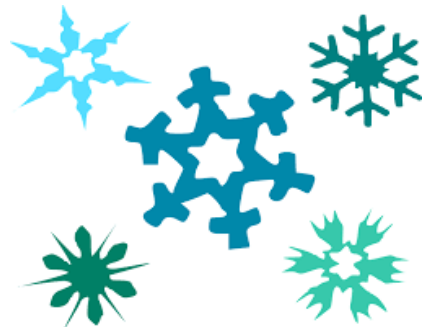

Februar 2024

Samefolkets dag 6.februar

Kostymefest 17. Februar

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
5.				1. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i> 	2. Turdag
6.	5. Markering av Samefolkets dag. <i>Varmlunsj</i> 	6. Gymsal / Turdag	7. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	8. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	9. Turdag
7.	12. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	13. Gymsal / Turdag	14. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	15. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	16. Kostymefest
8.	19. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	20. Turdag	21. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	22. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	23. Turdag
9.	26. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	27. Gymsal / Turdag	28. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	29. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

«Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. (Rammeplanen 2017, s. 29).

Et godt samarbeid med dere foresatte er viktig for at vi sammen kan jobbe mot felles mål til beste for ditt barn. Barnehagen er avhengig av et godt foreldresamarbeid for å kunne gi et fullverdig barnehagetilbud. Vi mener at en god dialog med foresatte gir trygghet og tillit til barnehagen, som igjen gir trygge og fornøyde barn. Dette er en av de viktigste faktorene som må være på plass for at barn skal kunne utvikle seg og lære. Vi ønsker å ha en god dialog med foresatte og tilbyr foreldresamtaler 2 ganger i året (Vi skal ha minimum 1 samtale i året), og gjennomfører også samtaler utover dette ved ønske og behov. Vi har 2 foreldremøter i løpet av barnehageåret, et på høsten og et på våren.

Årlig brukerundersøkelse

En gang i året vil alle foresatte få mulighet til å delta på en anonym nasjonal brukerundersøkelse, slik at dere kan være med å vurdere barnehagens tilbud. Undersøkelsen gjennomføres i perioden 1.november til 20.desember. I foreldreundersøkelsen får foreldre og foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage. Deres mening er viktig for oss og tilbakemeldinger gjør at vi kan bli bedre. Resultatet av brukerundersøkelsen presenteres på barnehagefakta.no

FAU og SU

«Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene». (Barnehageloven § 1 og § 4).

Intensjonen med foreldrerådet og samarbeidsutvalget er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte.

Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø» (Rammeplanen s. 30).

På barnehageårets første foreldremøte blir det valgt en foresatt fra hver avdeling som blir avdelingens representant i barnehagens FAU. Det velges også en vara-representant. Leder for FAU velges på barnehagens første FAU-møte. Leder for FAU stiller også opp på møtene som avholdes i barnehagens samarbeidsutvalg, kalt SU. Hvor hyppig det avholdes møter i FAU er opp til FAU å bestemme. FAU og SU skal først og fremst ivareta samarbeidet mellom barnehage og foresatte, og er ifølge forskriftene til barnehageloven et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ for partene, som på ulike måter har et ansvar for barnehagens drift og innhold. SU består av foreldre/foresatte, ansatte og eier i barnehagen, slik at alle er representert.

SOSIALE MEDIER

Sosiale medier er en stor del av hverdagen vår der mange ønsker å dele både bilder og informasjon ut til andre. Vi ber derfor om at det vises hensyn med å legge ut bilder på sosiale medier både av deres egne barn, andres barn og/eller andre voksne. Bilder som blir tatt i forbindelse med sammenkomster/arrangementer i barnehagen skal vurderes/godkjennes før de evt. deles på sosiale medier. Dette er av hensyn til at ikke alle ønsker å dele bilder, informasjon eller bli identifisert på sosiale medier.

Mars 2024

Barnehagedagen 15.mars

Uke 11
11.-15. mars
Brannvernuke

Barnehagen stenger kl
12.00 onsdag 27.mars
28. Og 29.mars
Barnehagen er stengt

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
9.					1. Turdag
10.	4. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	5. Gymsal / Turdag	6. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	7. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	8. Plandag Barnehagen er stengt
11.	11. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj 	12. Gymsal / Turdag	13. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe 	14. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj 	15. Turdag Vi markerer Barnehagedagen
12.	18. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	19. Gymsal / Turdag	20. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	21. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj 	22. Vårfrukost
13.	25. Frilek og aktivitet i grupper 	26. Frilek og aktivitet i grupper 	27. Frilek i grupper Barnehagen stenger kl 12.00 	28. Skjærtorsdag 	29. Langfredag

Serviceerklæring

Du forventer at:

- du og ditt barn blir møtt med respekt og vennlighet
- du får anledning til å snakke med en av oss når du leverer og henter ditt barn (med unntak av når vi sitter ved frokostbordet)
- ditt barn får et sunt og balansert kosthold
- vi sørger for barnets sikkerhet og omsorg
- barnet ditt får en innholdsrik dag med et pedagogisk tilrettelagt tilbud
- du får tilbud om oppstartsamtale, foreldresamtaler og foreldremøter i løpet av barnehageåret
- du får informasjon om planer og aktiviteter
- du får være med på å påvirke barnets hverdag
- vi dokumenterer, vurderer og videreutvikler vårt arbeid
- vi samarbeider med skolene i nærmiljø for å sikre den gode sammenhengen mellom barnehage og skole

Vi forventer at du:

- møter oss med respekt og vennlighet
- sier ifra dersom du er usikker eller misfornøyd
- forteller om forhold i barnets liv slik at vi kan gjøre hverdagen så god som mulig for barnet
- holder syke barn hjemme
- gir beskjed hvis barnet ditt ikke kommer i barnehagen
- gir beskjed hvis andre enn de som er avtalt kommer og henter barnet ditt
- leverer og henter barnet ditt innenfor våre åpningstider
- leser det du ser på oppslagstavlen og den informasjonen du mottar
- sjekker barnets garderobeplass og påser at det er nok skift, sko m.m. tilpasset årstiden

April 2024

1.April
2. Påskedag
Barnehagen er stengt

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
14.	1. 2.påskedag	2. Turdag	3. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	4. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	5. Turdag
15.	8. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	9. Gymsal / Turdag	10. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	11. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	12. Turdag
16.	15. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	16. Gymsal / Turdag	17. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	18. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	19. Turdag
17.	22. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	23. Gymsal / Turdag	24. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	25. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	26. Turdag
	29. Språk- og prosjektgrupper Varmlunsj	30. Gymsal / Turdag			

OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen. «Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til de andre barna.» (Rammeplanen 2017 s. 33)

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen. Tilvenningen er i utgangspunktet lagt opp til å vare i minst 3 dager. Noen barn kan ha behov for flere dager tilvenning. Alle som begynner i barnehagen vår får et velkomstbrev med informasjon om personalet på avdeling og rutiner, slik at dere vet litt om oss og hvem som tar dere imot når dere kommer første dagen. Denne dagen får barnet leke litt på avdelingen mens foresatte og personalet snakker om det viktigste av informasjon om barnet som f.eks. spiserutiner, allergier og soverutiner. Vi vil også fortelle dere om rutiner og hverdagen i barnehagen, og vi er tilgjengelige for å svare på eventuelle spørsmål. De neste dagene planlegges sammen med dere foresatte slik at tilvenningen tilpasses barnets behov. Det vi anbefaler er at barnet kan prøve å være med på et måltid og at barnet sover i barnehagen dersom barnet sover på dagtid. Det er viktig at barnet ikke har for lange dager den første tiden. Vi i barnehagen holder kontakten i løpet av dagen om dere som foresatte ønsker dette, for det er like viktig for oss at dere føler dere trygge på oss ansatte i barnehagen.

Fra liten til stor avdeling. «Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.» (Rammeplanen s. 33)

Vi er opptatt av at overgangen fra liten til stor avdeling skal oppleves trygg for hvert enkelt barn. For å sørge for en trygg og god overgang har vi fokus på at barna skal bli kjent med alle de voksne på huset, vi er også opptatt av å tilbringe tid på hverandre sine avdelinger slik at barna blir trygge på den andre avdelingen. Vi er sammen på tvers av avdelingene morgen og ettermiddag, slik at barna blir møtt av voksne fra sin egen avdeling og den andre avdelingen. Vi har et godt samarbeid på huset ved at vi har arrangementer sammen, vi drar på felles turer osv. Turnusavdelingen har også barn fra liten og stor avdeling, og her ruller alle de ansatte på hvem som jobber tidlig morgen og ettermiddag/kveld.

Overgang barnehage – skole. «Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.» (Rammeplanen s. 33)

I Askeladden Barnehage har vi en gruppe kalt «Blekkspruten», som er for 5-6 åringene som skal begynne på skolen. Gjennom ukentlige arbeid i «Blekksprut»-gruppen forbereder vi barna på hva som forventes av dem på skolen, for å få så trygg og god overgang som mulig. I «Blekkspruten» har vi ekstra fokus på sosial kompetanse, selvstendighet og selvhevdelse, språk og kommunikasjon, antall, rom og form og motorikk. Vi drar på turer og vi trener praktisk på å ferdes i trafikken. De foresatte som har barn som skal begynne på skolen, vil ved oppstart av det siste barnehageåret før skolestart, få en egen plan for «Blekkspruten». Det vil også være et eget møte for dere på høstens foreldremøte, hvor det blir gitt mer informasjon om hva vi må forberede og gjøre det siste året i barnehagen, før skolestart.

Mai 2024

1.Mai
Barnehagen er stengt

9.Mai
Kristi Himmelfartsdag
Barnehagen er stengt

10.Mai
Plandag
Barnehagen er stengt

Markering av Grunnlovsdagen
16.mai

17.Mai Grunnlovsdagen
Barnehagen er stengt

20.Mai
2.Pinsdag
Barnehagen er stengt

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
18.			1. 1.Mai Barnehagen er stengt	2. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i> 	3. Tur dag
19.	6. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	7. Gymsal / Tur dag	8. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	9. Kristi Himmelfartsdag Barnehagen er stengt	10. Plandag Barnehagen er stengt
20.	13. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	14. Gymsal / Tur dag	15. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	16. Markering av Grunnlovsdagen	17. 17.Mai Grunnlovsdagen Barnehagen er stengt
21.	20. 2 Pinsedag Barnehagen er stengt	21. Gymsal / Tur dag	22. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	23. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	24. Tur dag
22.	27. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	28. Gymsal / Tur dag	29. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	30. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	31. Tur dag

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lov om barnehager

«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» (Lov om barnehager, 2006)

«Lov om Barnehager og Rammeplan for barnehager er våre styringsdokumenter. Barnehagens samfunnsmandat er nedfelt i rammeplanen, og sier at vi skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem. Videre er FN barnekonvensjon også et viktig styringsdokument og sier bl.a. noe om barns rett til medvirkning. Barns rett til medvirkning er samtidig nedfelt i Barnehageloven.» (Hentet fra Virksomhetsplanen 2018-2022).

Vårt barnehagetilbud bygger på Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. «Eier og alle som arbeider i barnehagen skal oppfylle målene og kravene i rammeplan med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse.» (Rammeplanen 2017, s 15). De ansatte i barnehagen skal legge til rette for at barna skal få varierte erfaringer gjennom å reflektere over sin egen praksis og lære gjennom lek og sosialt samspill. Gjennom leken lærer barna. De opplever å være betydningsfulle i barnegruppe og de tilegne seg sosiale ferdigheter. Målet er en trygg barnehage med kvalifiserte og omsorgsfulle voksne, en barnehage der barna kan lære, trives og leke.

Rammeplan for barnehagen

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å utforske, leke, lære og mestre. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.» (Rammeplanen 2017, s 22)

Rammeplanen er grunnlaget for barnehagens drift og setter mål for oss som personal og barnehagens innhold. Vi utarbeidet en implementeringsplan i august 2017 hvor målet var å implementere den nye rammeplan i vår barnehage. Ordet «implementering» innebærer både planlegging, iverksetting og gjennomføring. Det handler konkret om hvordan vi skal bruke rammeplanen og hvordan vi skal jobbe med den i det praktiske arbeidet. Vi har jobbet med implementering av rammeplanen på personalmøter, avdelingsmøter og i barnehagehverdagen. Rammeplanen er i dag blitt en naturlig del av det daglige arbeidet vårt og vi har tatt i bruk kunnskapen og verktøyene. Vi arbeider systematisk med rammeplanen måned for måned sammen med barna og dette blir dokumentert i månedsplan og månedspost.

Rammeplanen definerer 7 fagområder for barnehagens pedagogiske virksomhet. Alle fagområdene er en gjennomgående del av barnehagens innhold, og vi jobber med de ulike områdene på tvers av hverandre. De 7 fagområdene er:

1. **Kommunikasjon, språk og tekst**
2. **Natur, miljø og teknologi**
3. **Etikk, religion og filosofi**
4. **Kunst, kultur og kreativitet**
5. **Kropp, bevegelse, mat og helse**
6. **Antall, rom og form**
7. **Nærmiljø og samfunn.**

Juni 2024

Markering av Verdens
miljødag 5.juni

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
22.	3	4.	5. Markering av Verdens miljødag Språk- og prosjektgrupper 	6. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	7. Turdag
23.	10.	11. Gymsal / Turdag	12. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	13. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	14. Turdag
24.	17. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	18. Turdag	19. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	20. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	21. Turdag
25.	24. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i>	25. Turdag	26. Språk- og prosjektgrupper Skolegruppe	27. Språk- og prosjektgrupper <i>Varmlunsj</i> 	28. Turdag
26.					

BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Slik jobber vi blant annet med fagområdene i vår barnehage:

Kommunikasjon, språk og tekst:

- Vi synger for og med barna, bruker verbalt språk, Norsk med tegnstøtte gjennom sangkort og kroppsspråket gjennom blant annet bevegelsessanger.
- Vi hører på lydbok/eventyr.
- Vi er gode språkmodeller.
- Vi er bevisste på den daglige samtalen, hvor vi setter ord på alt vi gjør og har rundt oss.
- Vi bruker rim og regler.
- Vi snakker om følelser, blir kjent med egne følelser og setter ord på følelsene.
- Vi oppfordrer barna til å bruke språket aktivt som et verktøy i hverdagssituasjoner.
- Vi leser ofte bøker både med og for barna.
- Vi utforsker ulike skriftspråsuttrykk, gjennom lese – og skriveaktiviteter.

Kropp, bevegelse, mat og helse:

- Vi har ukentlige turer til gymsal hvor barna utfolder seg i ulike aktiviteter.
- Vi benytter oss av bevegelsesprogrammet minirøris.
- Vi gir barna mulighet til ro og avslapning gjennom hvilestund.
- Vi er på ukentlige turer utenfor barnehagen.
- Vi er mye ute, uansett vær.
- Vi lager maten vi serverer fra bunnen av.
- Vi serverer oppskjært frukt og/eller grønnsaker etter sesong hver dag.
- Vi har et godt tilbud med pålegg som inneholder kjøtt, fisk og grønnsaker.
- Vi lærer barna om følelser, respekt og å sette egne grenser.

Kunst, kultur og kreativitet:

- Vi bruker gratis-, gjenbruks- og naturmaterialer i formingsaktiviteter.
- Vi går på turer i nærmiljøet og lærer om ulike historie/kunstverk.
- Barna har tilgang til ulike materialer og gjennomfører aktiviteter etter egne ønsker og fantasi.
- Vi anerkjenner barnas fantasi og kulturelle uttrykk.
- Vi har skapende arbeid med ulike uttrykksformer som kunst, musikk, dans, drama og bildeskapende arbeid.

Natur, miljø og teknologi:

- Vi bruker naturen som lekeplass når vi er på tur.
- Vi viser respekt for naturen, plukker søppel og rydder opp etter oss.
- Vi lærer barna hva det vil si å være miljøvennlig.
- Vi bruker Pingla og Pinglas bok og «Svanhilds reise» for å lære barna om miljø.
- Vi utforsker blant annet planter og insekter med forstørrelsesglass, mikroskop, bøker og Ipad.
- Vi lærer barna om kroppen vår og hvordan den fungerer.
- Vi sorterer søppel og besøker jevnlig miljøstasjonene.

Antall, rom og form:

- Vi leker og eksperimenterer med tall og geometriske figurer/former.
- Barna er med på matlaging og lærer om mengde, mål og begreper.
- Vi bruker matematiske begreper i lek og grupper med barna.
- Vi spiller spill med blant annet fokus på telling.
- Vi bruker digitale verktøy som hjelpemiddel.

Etikk, religion og filosofi:

- Vi er en religionsnøytral barnehage og dette innebærer at vi markerer tradisjoner og begivenheter uten å vektlegge det religiøse innholdet.
- Vi snakker om ulike religioner og livssyn på en kunnskapsbasert måte.
- Vi oppfordrer barna til selv å finne svaret på etiske og filosofiske spørsmål.
- Vi undrer oss over likheter og ulikheter ved ulike religioner, kulturer og livssyn.
- Vi lærer barna å lytte, ha respekt og at vi skal ta vare på hverandre.

Nærmiljø og samfunn:

- Vi blir kjent i nærmiljøet ved å gå på tur til ulike steder.
- Vi lærer barna om lokalhistorie fra nærmiljøet vårt.
- Vi markerer samedagen 6.februar og lærer om samisk kultur.
- Vi drar på tur til stallen og tilbringer tid med ponniene og på gården.
- Barna får en begynnende kjennskap til barnekonvensjonen og barnas rettigheter. Vi jobber blant annet med dette i forkant av FN-dagen hvert år.

Juli 2024

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
27.	1. Sommeraktiviteter	2. Sommeraktiviteter	3. Sommeraktiviteter	4. Sommeraktiviteter	5. Sommeraktiviteter
28.	8. Sommeraktiviteter	9. Sommeraktiviteter	10. Sommeraktiviteter	11. Sommeraktiviteter	12. Sommeraktiviteter
29.	15. Barnehagen er stengt	16. Barnehagen er stengt.	17. Barnehagen er stengt	18. Barnehagen er stengt.	19. Barnehagen er stengt.
30.	22. Barnehagen er stengt.	23. Barnehagen er stengt.	24. Barnehagen er stengt.	25. Barnehagen er stengt.	26. Barnehagen er stengt.
31.	29. Sommeraktiviteter. 	30. Sommeraktiviteter. 	31. Sommeraktiviteter. 		

DOKUMENTASJON OG VURDERING

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.» (Rammeplanen 2017, s.38)

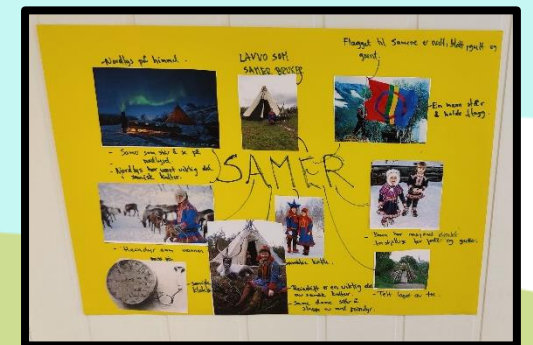
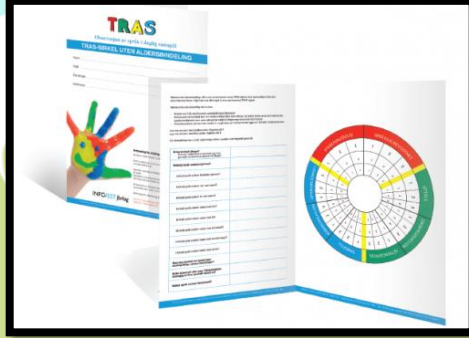
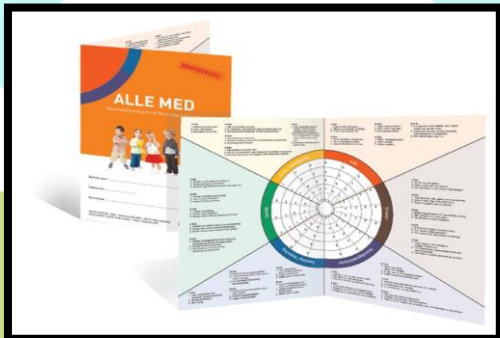
«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.» (Rammeplan 2017, s 39)

Dokumentasjon og vurdering er en viktig del av arbeidet vårt. Gjennom daglig systematisk vurdering og dokumentering av arbeidet vårt, har vi muligheten til å kvalitetssikre arbeidet som gjøres i vår barnehage. God kvalitet er viktig for å kunne legge til rette for barna sin trivsel og allsidig utvikling, og gir oss muligheten til å tilpasse, endre og videreutvikle arbeidet vi gjør sammen, og med barna. Vurderingsarbeidet skal også legge grunnlag for refleksjon og diskusjon i personalgruppen, og med barn og foresatte. Som foresatte har dere rett til å se dokumentasjonen om deres barn.

«Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen»(RP 2017, s.27).

Her er noe av det vi bruker i vårt dokumentasjon og vurderingsarbeid:

- Fotografi/filming.
- Vurdering av hver prosjektperiode, som kan gjøres både før, under og etter endt periode.
- Skriftlig vurdering av året som har gått.
- MIGRAS sitt eget språkhefte som dokumentasjon av hvordan vi jobber med språk.
- Ved tillatelse fra foresatte bruker vi skjemaene TRAS og ALLE MED for å kartlegge barn ved behov.
- Anonyme brukerundersøkelser for foresatte og personalet.
- Vi dokumenterer hva vi gjør i hverdagen med månedsplan i starten av måneden og en månedspost etter endt måneden slik at foresatte får oversikt og innblikk i måneden som har gått.

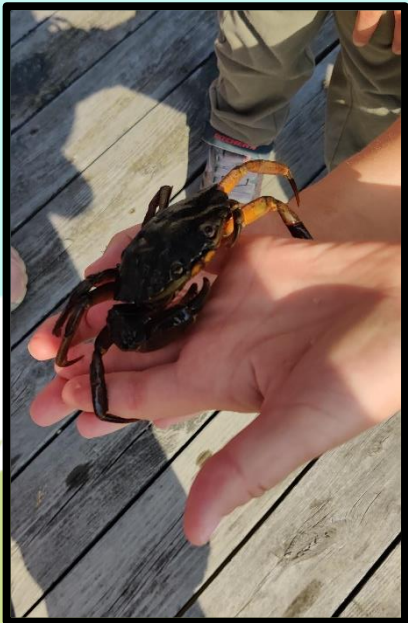

August 2024

Uke:	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
31.				1. Sommeraktiviteter	2. Sommeraktiviteter
32.	5. Sommeraktiviteter	6. Sommeraktiviteter	7. Sommeraktiviteter	9. Sommeraktiviteter	9. Sommeraktiviteter
	12. Sommeraktiviteter.	13. Sommeraktiviteter.	14. Sommeraktiviteter.		

Plandag 15.august

Oppstart nytt barnehageår
16.august

BARNEHAGENS SAMARBEIDSPARTNERE

Vi følger regler for taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett. Samarbeid med ulike instanser er essensielt for at vi skal kunne gi et best mulig barnehage tilbud. Andre samarbeidspartnere kan være:

Stat

Kommune

Andre barnehager

Skoler

Bibliotek

Familiesenter

Utdanningsinstitusjoner

Habiliteringstjenesten

Fysioterapeut

Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk

Bedriftshelsetjeneste

PBL – private barnehagers landsforbund

Lokalsamfunnet

Renholdsbyråer

Øvrige leverandører

Sarpsborg kommune har et tverrfaglig samhandlingsteam som skal sikre at barna får det tilbudet de har rett på.

Teamet består av representanter fra blant annet:

Barnehage

Foresatte

Enhet spesialpedagogikk førskole

Barnevernstjenesten

Forebyggende tjenester

Nav

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Andre berørte instanser